

ПЕРЕДУМОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПІВ НАЛЕЖНОГО ВРЯДУВАННЯ В ДІЯЛЬНОСТІ СПОРТИВНИХ ФЕДЕРАЦІЙ З НЕОЛІМПІЙСЬКИХ ВИДІВ СПОРТУ

Кропивницька Т.А., Іваницька І.С.

Національний університет фізичного виховання і спорту України, м. Київ, Україна

Вступ. Спортивні федерації виступають однією з головних ланок організаційної системи управління фізичною культурою та спортом. Вони відносяться до громадських організацій і головною метою їх діяльності є розвиток певного виду спорту.

В останні десятиріччя у спорті на міжнародному, національному рівнях, у державному та громадському секторах часто піднімаються питання належного врядування, зокрема і в спортивних федераціях. До головних його принципів відносяться: прозорість фінансових інструментів, демократичність виборчого процесу та діяльності, гендерний аспект, замученість всіх учасників до прийняття рішень, соціальна відповідальність тощо.

Про актуальність цих питань свідчать роботи зарубіжних науковців. Так, у своїй статті Jean-Loup Chappelet [5] наголошує на важливості запровадження принципів належного врядування у міжнародний спорт з метою збереження його цілісності та соціально-освітньої цінності в очах громадськості. Разом із співавтором Michaël Mrkonjić [6] досліджують їх реалізацію у діяльності міжнародних урядових організацій, таких як Рада Європи, Європейський Союз, та неурядових, таких як Міжнародний олімпійський комітет, Міжнародна федерація футбольних асоціацій тощо. Подібні дослідження проводили J.Alm [3], С. F. Johansen [7] та багато інших. Аналіз літератури засвідчив широке висвітлення цих питань у роботах закордонних фахівців і майже відсутність публікацій такого спрямування у працях вітчизняних науковців.

Мета дослідження – дослідження стану питання щодо оприлюднення статутів на веб-сайтах спортивних федерацій з неолімпійських видів спорту як головної передумови дотримання принципів належного врядування в діяльності цих організацій.

Методи дослідження: аналіз (у тому числі літературних, документальних джерел та інформації офіційних сайтів організацій), контент-аналіз, синтез і узагальнення; порівняння, математична обробка даних.

Результати дослідження та їх обговорення. Відмінною рисою діяльності спортивних федерацій в країнах Європи, США, у порівнянні з Україною, є їхня автономія. Поряд з цим у спорті існує низка проблем, подолати яку можливо при умові підвищення етичних стандартів та сприяння демократії, прозорості. У цьому напрямі цікава ініціатива Датського інституту спортивних досліджень, створеному Міністерством культури Данії у 2004 році. Основними цілями інституту є ініціювання та підтримка дослідницьких соціальних розробок у галузі спорту, аналіз спортивних політичних ініціатив та стимулювання публічної дискусії щодо найважливіших питань у спортивному секторі. Один з їхніх проєктів – «Play the Game» (автор та науковий координатор – доктор Arnout Geeraert)[4], спрямований на оцінку належного управління за допомогою визначених 274 показників, які характеризують чотири критерії: прозорість, демократичні процеси, внутрішню підзвітність, контроль й суспільну відповідальність. Аналіз цього проєкту дозволив встановити, що 54 показники (20% від загальної їх кількості) стосується оцінки статуту – одного з головних документів кожної організації, де представлено ключові засади її діяльності. Вітається його оприлюднення на офіційному веб-сайті спортивної організації.

В Україні станом на 1.05.2021 р. офіційно зареєстровано 94 спортивних федерацій з неолімпійських видів спорту [1, 2]. Нами було проведено контент-аналіз офіційних сайтів всіх цих організацій на предмет оприлюднення статутів.

Результати засвідчили, що майже половина спортивних федерацій розміщують статuti на власних сайтах (рис. 1). Проте великий відсоток тих, хто не дотримується такої практики. Існує низка федерацій, які взагалі не мають власного сайту, лише представлені у соціальних мережах.

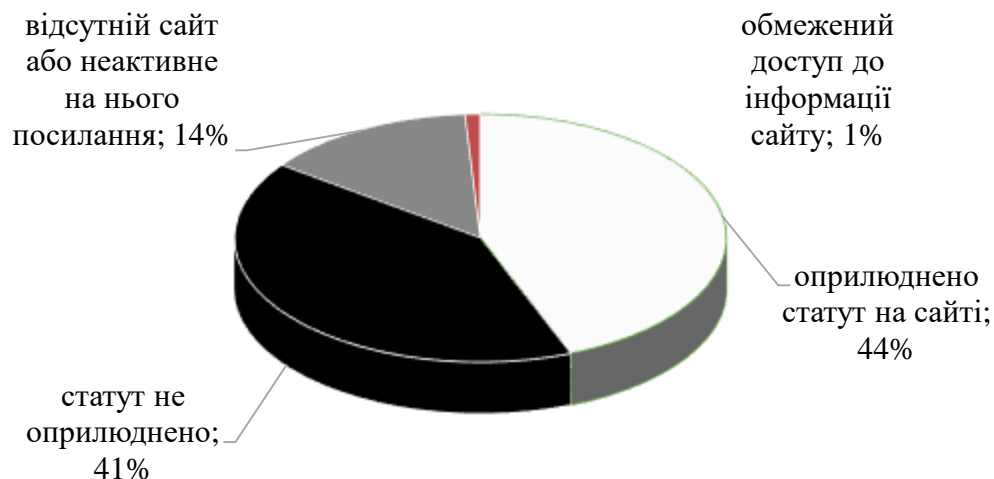

Рисунок 1. Стан оприлюднення статутів спортивних федерацій з неолімпійських видів спорту на їх веб сайтах (n = 94)

Висновки. Для відповідності діяльності спортивної федерації принципам належного управління першим кроком має стати оприлюднення статуту на власному веб сайті. Кожна федерація має знати сутність цих принципів і намагатися дотримуватися їх у своїй діяльності.

Подальші дослідження будуть спрямовані на вибір кращих 10 спортивних федерацій з неолімпійських видів спорту (за рейтингом Спортивного комітету України) й аналіз положень їх статутів на відповідність принципам належного управління (згідно проєкту «PlaytheGame»).

Література.

1. Всеукраїнські федерації [Інтернет]. 2021. [цитовано 2021 Лют 20]. Доступно: <https://scu.org.ua/fednraci%dl%97/>
2. Федерації з неолімпійських видів спорту [Інтернет]. 2021. [цитовано 2021 Лют 20]. Доступно: <https://sport.gov.ua/sport/nacionalni-federaciyi-z-neolimpijskih-vidiv-sportu>
3. Alm J. Action for good governance in international sports organisations. Play the Game. Danish Institute for Sports Studies. 2013. [Інтернет]. Доступно: <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1405470/FULLTEXT01.pdf>
4. Geeraert A. National sports governance observer. Indicators for good governance in national federations. Preliminary report. Play the Game. Danish Institute for Sports Studies Kanonbådsvej. 2017. [Інтернет]. Доступно: www.playthegame.org
5. Chappelet JL. Beyond governance: the need to improve the regulation of international sport. Sport in Society. 2017. [Інтернет]. Доступно: https://www.researchgate.net/publication/321383720_Beyond_governance_the_need_to_improve_the_regulation_of_international_sport
6. Chappelet JL. Existing governance principles in sport: a review of published literature. Play the Game. 2013; 222–240. [Інтернет]. Доступно: <http://www.icsspe.org/system/files/Chappelet%20%26%20Mrkonjic%20%282013%29.%20Existing%20Governance%20Principles%20in%20Sport.pdf>
7. Johansen CF. Sports Governance Observer. 2019. [Інтернет]. Доступно: https://www.playthegame.org/media/9450784/SGO-2019_Christina-Friis-Johansen-131019_final.pdf